

Lektionsplanering

Lagom

Vi på Sanoma har en rykande färsk nyhet på gång – Lagom.

Det vill vi fira med en extra matig lektionsplanering! Du kommer att arbeta med ett smakprov från kapitel 10. Är du redo?

Kapitlet berör temat beredskap utifrån lite olika perspektiv. Den text som hör till den här lektionsplaneringen och som utgör grunden för lektionen är introduktionstexten till kapitlet.

ÄR DU REDO?

Det mesta var packat och klart inför den hundra mil långa resan norrut. Emilie och hennes två barn skulle åka bil från Göteborg i Västergötland till Dorotea i Lappland för att **fira nyår** med Emilies syster Linnéa och **svågern** Daniel. Resan skulle ta tolv timmar och det hade snöat mycket i de norra delarna av landet, så det kändes lite nervöst. I Göteborg hade de väldigt **gott om** regn, men **ont om** snö, så Emilie var inte **van vid** att köra på snötäckta vägar. Emilie ringde till sin svåger och frågade om det var något särskilt hon skulle **förbereda** inför resan. ”Du har förstås packat ner varma kläder, vattenflaskor, **filtar**, ficklampa, **reflexväst** och **spade**.” ”Nja, en vattenflaska tänkte jag ju ta med.” ”Och vad gör du om bilen **går sönder** mitt i skogen och det är 15 minusgrader? Eller om du **fastnar** i snön?” ”Det tänkte jag inte på.” ”Stadsbor alltså ... Packa ner allt som jag räknade upp – och så en yxa.” ”En yxa?!” ”Ja, om du **krockar med** en älg och skadar den allvarligt, måste du ju **slå ihjäl** älgen så att den slipper **lida**.” Då kände Emilie att gränsen gick precis där. Hon fick väl ringa till polisen i värsta fall. ❖

DISKUTERA FUNDERA

- Brukar du förbereda dig noga inför resor eller utflykter?
- Finns det extrema väder i ditt hemland som kan skapa problem både för de boende och för turister?

fira nyår

festa den
31 december

en svåger

person som är gift
med någons syster
eller bror

en filt

ett tunt täcke

en reflexväst

kläder som syns
i mörker

en spade

ett redskap som
man gräver med

nja

osäkerhet, varken
ja eller nej

fastnar

kommer inte loss

lida

ha ont, fysiskt
eller psykiskt

VÄRT ATT NOTERA

Verb med preposition – betoningen ligger på verbet.

krockar med *I Sverige krockar en bilist med ett vilt djur var åttonde minut.*

Partikelverb – betoningen ligger på partikeln.

går sönder *slutar fungera*
Min nya bil gick sönder efter bara en vecka. Skandal!

slå ihjäl *döda genom att slå*
Till slut lyckades jag slå ihjäl flugan som surrade omkring i sovrummet.

Uttryck

har gott om – har ont om *det finns mycket/lite av något*
Det är gott om jordgubbar i år, så jag plockar flera liter varje dag.
Jag har ont om pengar den här månaden och har inte råd med några restaurangbesök.

var van vid *Jag är inte van vid att semestra i en båt på havet.*
Jag föredrar en sommarstuga på land.

Liknande ord – olika ordklasser

Verb	Substantiv	Adjektiv
firar	ett firande	–
krockar	en krock	–

1. Inled lektionen med att diskutera kapitlets titel Är du redo? Vad betyder det att vara redo? Vad kan man behöva vara redo för i livet?

2. Läs texten – läs den gärna flera gånger och på olika sätt. Till exempel kan du som lärare läsa den högt först, sedan låta eleverna läsa den individuellt, och därefter be dem läsa den högt i stafett. Eller så kan du vända på det och låta eleverna läsa högt eller individuellt först. Eller varför inte låta dem läsa högt i par, kombinerat med högläsning i helklass?

Gå igenom texten när ni har läst den och se om det är något som eleverna vill ha förklarat för sig innan ni går vidare.

3. Arbeta sedan med betoning. Läs antingen i en del av texten, hela texten eller utvalda ord hög för eleverna och be dem markera var orden betonas. Låt dem sedan jämföra hur de har markerat. Avsluta genom att gå igenom tillsammans.

4. Be eleverna svara på de här läsförståelsefrågorna:

- Vad tror du att uttrycket ”packat och klart” betyder?
- Vad ska Emelie göra i Dorotea, och med vilka?
- Varför är Emilie nervös inför resan?
- Varför blir Emilies svåger irriterad på henne?
- Varför tycker svågern att Emilie ska ta med sig en yxa?

5. Diskutera därefter diskussionsfrågorna till texten. Du kan med fördel ge eleverna en stund till att tänka och anteckna innan de diskuterar så att de också får chans att leta reda på ord som de känner att de behöver för att uttrycka sina tankar. Förslagsvis kan du först arbeta i grupp, därefter i helklass. Eller i par, grupp och helklass.

6. Gå sedan vidare till textens Värt att notera.

- Be eleverna böja verben under Verb med preposition och Partikelverb. Låt dem inte använda ordbok, utan be dem böja verben på egen hand utifrån hur de tror att de ska böjas. Be dem sedan jämföra sina böjningar i par innan ni går igenom formerna tillsammans.

- Be eleverna läsa uttrycken ur texten och att skriva en mening per uttryck. Samla gärna in elevernas meningar på något sätt, digitalt eller fysiskt, och gå igenom dem tillsammans.

- Avsluta med att eleverna använder orden i Liknande ord – olika ordklasser i egna meningar. Eleverna bör först gå igenom ordens olika former ordentligt. Ni kan göra det tillsammans, eller så kan eleverna göra det på egen hand. Uppmuntra eleverna att använda nya ord som de lärt sig från texten.

Eleverna kan skriva fyra meningar (en per form och ord) eller två meningar där de använder två ord och former per mening.

Till exempel:

Vi skulle fira nyår, men på vägen krockade vi med en noshörning.

Det var ett stort firande på nyår i år. Utanför huset skedde en krock, men det var ingen av oss som märkte något för musiken var för hög.

Vi firade hans födelsedag med en resa.

De krockade med en brevlåda på vägen hem.

Hon berättade att hon hade varit med i en krock.

Det blev ett stort firande när de gifte sig.

Eleverna får gärna läsa upp sina meningar för klassen, och då kan du passa på att korrigera grammatiken om det behövs.

7. Om det finns tid, avsluta lektionen med att eleverna skriver en text utifrån de här instruktionerna:

Du har säkert varit i någon situation där du kände att du inte var redo för situationen. Det kanske var när du skulle ta körkort, när du skulle skriva ett prov, när du skulle på en anställningsintervju, när du skulle på en resa eller när du bara skulle åka hem från en restaurang och allt gick fel. Skriv en text och berätta om den här händelsen. Beskriv vad som hände, och berätta sedan vad du hade kunnat göra för att vara mer redo för situationen som du hamnade i. Avsluta gärna med ett råd till läsaren, så att läsaren kan vara mer redo än du var.

